

Muziek als medicijn

Over de relatie tussen muziekpreferentie, troost en coping bij
introverte en niet-introverte adolescenten

Romy Hoogeveen

r.l.hoogeveen@students.uu.nl

5678412

Master Thesis Jeugdstudies

Begeleider: Tom ter Bogt

Datum: 18 juni 2017

Aantal woorden: 5997

Samenvatting

In deze cross-sectionele studie is gekeken naar vijf hoofdstijlen van muziek in relatie tot coping en is de modererende rol van sekse en introversie in deze relatie in kaart gebracht. Ook is de mediërende rol van troost onderzocht door de verwachte invloed die deze kan uitoefenen op muziek luisteren als copingstrategie. Er is gebruik gemaakt van data van Qrius-Research, betreffende 686 adolescenten tussen de 13 en 21 jaar. De adolescenten beantwoordden vragen over muziekpreferentie, persoonlijkheid en het gebruik van muziek bij coping. Resultaten van de hiërarchische multiële regressie laten zien dat sekse (vrouw), frequentie van muziek luisteren, preferentie voor rock en introversie voorspellers zijn van coping. Process is gebruikt om gemodereerde mediatie te toetsen. Troost bleek geen mediator in de relatie tussen muziekpreferentie en coping. Er kan worden geconcludeerd dat er een relatie bestaat tussen frequentie van muziek luisteren en coping en dat adolescenten met een preferentie voor rock, muziek vaker gebruiken bij coping. Geen enkele interactie is gevonden. De huidige studie was vernieuwend en draagt door de uiteenzetting van verbanden bij aan de wetenschappelijke kennis over coping. Herhaling in longitudinaal design en het betrekken van verklaringsfactoren bij vervolgonderzoek is gewenst.

Kernwoorden

muziek luisteren, muziekstijlen, coping, troost, sekse, introversie

Abstract

In this cross-sectional study five main styles of music were considered in relation to coping and moderation of gender and introversion in this relation was investigated. Also the mediating role of consolation was examined because of the expected influence this would play in listening to music as copingstrategy. Qrius-Research data from 686 adolescents between 13 and 21 years was used to analyse these relationships. The adolescents answered questions about music preference, personality and the use of music in coping. Results of hierarchical multiple regression show that gender (female), frequency of music listening, preference for rock and introversion are predictors of coping. Process has been used to test moderated mediation. Results show that consolation is not a mediator in the relation between music preference and coping. It can be concluded that there is a relation between frequency of music listening and coping and that adolescents who prefer rock use music more often in coping. No interactions were found. The current study was innovative and contributes to the scientific knowledge about coping through the explanation of connections. Repetition in longitudinal design and inclusion of explanation factors in follow-up research is desired.

Keywords

music listening, music styles, coping, consolation, gender, introversion

Introductie

De adolescentiefase is een periode met belangrijke ontwikkelingstaken. De adolescent komt los van ouders, ervaart romantische relaties, vriendschappen worden belangrijker, opleiding moet worden afgerond en werk moet worden gevonden (Roisman, Masten, Coatsworth, & Tellegen, 2004). Deze uitdagingen hebben invloed op lichamelijk, psychisch en emotioneel functioneren. Het is van belang dat de adolescent zichzelf een goede copingstrategie aanleert. Coping wordt gedefinieerd als “de voortdurend veranderende cognitieve en gedragsmatige inspanning van een persoon om externe en/of interne vraagstukken te beheren die als belastend worden ervaren of de mogelijkheden van de persoon overschrijden” (Folkman, Lazarus, Dunkel-Schetter, DeLongis, & Gruen, 1986). Een copingstrategie is een aanpak om een probleem en de emotionele reactie daarop beheersbaar te maken. Succesvolle coping zorgt voor een goede kwaliteit van leven en goede gezondheid (Ntoumanis, Edmunds, & Duda, 2009).

In de wetenschappelijke literatuur worden twee vormen van coping onderscheiden: op probleem gefocuste coping en op emotie gefocuste coping. Bij de eerstgenoemde gaat het om het oplossen van het probleem of acties om de situatie te veranderen. Bij de tweede vorm gaat het om beheren en verminderen van emotionele stress door het uiten van emoties en zoeken naar troost en steun bij anderen (Compas, Connor-Smith, Saltzman, Thomsen, & Wadsworth, 2001). Muziek luisteren is een van de meest gebruikte op emotie gefocuste copingstrategieën. Mensen met problemen of stress zoeken naar bepaalde muziek en luisteren naar deze muziek als copingstrategie (Labbé, Schmidt, Babin, & Pharr, 2007; Saarikallio & Erkkilä, 2007; Ter Bogt, Mulder, Raaijmakers, & Gabbainn, 2010). Het is belangrijk op te merken dat een copingstrategie zoals muziek luisteren niet voor ieder individu hetzelfde werkt (Ntoumanis et al., 2009). Zo is bekend dat het persoonlijkheidskenmerk introversie van invloed is op de werking van een copingstrategie (Charmorro-Premuzic & Furnham, 2007). Bij het luisteren naar muziek als copingstrategie speelt emotieregulatie een belangrijke rol (Saarikallio & Erkkilä, 2007). Troost is een variant van emotieregulatie en wordt gedefinieerd als gedrag met als doel het verminderen van emotionele stress. Het is een effect van muziek luisteren, dat adolescenten helpt bij coping (Hanser, Ter Bogt, Van den Tol, Mark, & Vingerhoets, 2015). Troost zou een belangrijke rol kunnen spelen in muziek luisteren als copingstrategie. In dit onderzoek wordt er specifiek nagegaan of troost een voorwaarde is voor effectieve coping. Om die reden wordt troost gemodelleerd als mediator tussen de muziekfactoren en coping.

Meer in detail staan in deze studie de relaties tussen muziek luisteren, troost en coping bij adolescenten centraal en worden sekse en introversie in de analyse meegenomen. Het gaat

ten eerste om de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping bij adolescenten, ten tweede om de relatie tussen muziekpreferentie en coping, ten derde of het vinden van troost door muziek luisteren medeert in de relatie tussen muziekpreferentie en coping en ten vierde wat de modererende rol is van sekse en introversie in deze relaties. Over de rol van troost en introversie is weinig bekend.

Theorieën

De *uses and gratifications theory* is een theorie die stelt dat het gebruik van massamedia doelgericht is en mensen massamedia gebruiken ter bevrediging van bepaalde behoeften. Mensen selecteren media op basis van de situatie waarin zij zich bevinden en de behoeften die daarmee samenhangen (Miranda & Claes, 2009). Omdat muziek een vorm van media is, geldt ook voor muziek luisteren dat dit doelgericht is en voortkomt uit een behoefte van de adolescent (Saarikallio & Erkkilä, 2007). Dit betekent dat adolescenten het luisteren naar muziek gebruiken in bepaalde situaties en muziek luisteren een copingstrategie kan zijn.

Een tweede relevante theorie is de *mood management theory* van Zillman. Deze theorie gaat ervan uit dat mensen negatieve stemmingen willen verminderen en positieve stemmingen willen versterken. Het betreft emotieregulatie (Zillman, 1988). Deze emotieregulatie kan helpen bij coping (Hanser et al., 2015). Saarikallio en Erkkilä (2007) hebben laten zien dat adolescenten muziek gebruiken voor emotieregulatie, waardoor het luisteren naar muziek bijdraagt aan een goede emotionele coping. Omdat troost een variant is van emotieregulatie en het zorgt voor een vermindering van negatieve stemmingen (Hanser et al., 2015), is het vanuit deze theorie aannemelijk dat troost als effect van muziek luisteren een belangrijke rol speelt als voorwaarde voor een effectieve copingstrategie.

Frequentie van muziek luisteren en coping

De relatie tussen muziek luisteren en coping is in verschillende onderzoeken bevestigd. Uit het onderzoek van Ter Bogt en collega's (2010) blijkt dat adolescenten muziek gebruiken bij coping en het kracht geeft om met problemen en stress om te gaan. Het is een veelgebruikte copingstrategie (Saarikallio & Erkkilä, 2007; Ter Bogt et al., 2010). De frequentie van muziek luisteren is van belang in de mate waarin adolescenten muziek gebruiken als copingstrategie. Hoe hoger de frequentie van muziek luisteren, hoe meer muziek wordt gebruikt bij coping (Ter Bogt et al., 2010).

Muziekpreferentie

Omdat er verschillende soorten muziekstijlen zijn die potentieel andere emoties kunnen veroorzaken, is het mogelijk dat er verschillen zijn in de mate waarin het luisteren naar die verschillende stijlen gerelateerd is aan coping (Hanser et al., 2015; Juslin & Laukka, 2004; Saalikallio & Erkkilä, 2007). Er wordt in deze studie onderscheid gemaakt tussen vijf hoofdstijlen van muziek: popmuziek, klassieke muziek, rock, Afro-Amerikaanse muziek en dance. In vele onderzoeken wordt er slechts onderscheid gemaakt tussen vrolijke en droevige muziek op basis van kenmerken als tempo, klanken, toonhoogte en tekst. Popmuziek is een van de bekendste muziekstijlen en kan worden gekenmerkt als vrolijke muziek (Van der Zwaag, Westerink, & Van den Broek, 2011). Het luisteren naar popmuziek is populair als copingstrategie (Hanser et al., 2015). De overige muziekstijlen hebben andere kenmerken en kunnen verschillen in hun bruikbaarheid als copingstrategie in vergelijking met popmuziek. Klassieke muziek kan worden gekenmerkt als droevige muziek door de klanken en het tempo van de muziek. Het luisteren naar droevige muziek is effectief als copingstrategie doordat het zorgt voor zelfregulatie en identificatie met eigen gevoelens (Van den Tol, Edwards en Heflick, 2016). Dit zou betekenen dat het luisteren naar klassieke muziek evenzeer een effectieve copingstrategie is. Wat betreft rock is bekend dat gevoelens van angst verhoogd kunnen worden door het luisteren naar deze muziek (Labbé et al., 2007). Toch geven liefhebbers van deze muziekstijl aan dat boze, agressieve emoties juist verminderd worden door het luisteren naar rock (Arnett, 1991). Over jazz, behorend bij Afro-Amerikaanse muziek, is bekend dat de teksten zorgen voor herkenning en bewustwording van emoties (Aigen, 2013). Over dance in relatie tot emoties is niets bekend.

Op basis van de resultaten over de kenmerken en effecten van popmuziek en klassieke muziek wordt er verwacht dat een preferentie voor deze muziekstijlen gerelateerd is aan coping. Ondanks de inconsistentie over rock wordt er verwacht dat een preferentie voor rock gerelateerd is aan coping, gebaseerd op de ervaringen van liefhebbers van deze muziekstijl. Wat betreft Afro-Amerikaanse muziek en dance is er onvoldoende bekend om hypothesen op te kunnen stellen over deze muziekstijlen in relatie tot coping.

Coping naar sekse

Er is een verschil in inzet van copingstrategieën tussen mannen en vrouwen. Beiden gebruiken muziek als copingstrategie, maar voor andere doeleinden. Mannen gebruiken muziek om hun emoties onder controle te houden en zich beter te voelen, zodat zij in sociale situaties sterker overkomen. Vrouwen gebruiken muziek voor individuele, emotionele

doeleinden en gaan de confrontatie juist aan met emoties om emotionele stress te beheren en te verminderen (De Boise, 2016; Ter Bogt et al., 2010). Omdat er in dit onderzoek wordt gekeken naar op emotie gefocuste coping, wordt er verwacht dat vrouwen muziek vaker gebruiken bij coping dan mannen. Dit betekent niet dat er ook een sekseverschil is in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping. Eerder onderzoek van Charmorro-Premuzic en Furnham (2007) vond geen sekseverschil in deze relatie. Schäfer en Sedlmeier (2009) vonden in hun onderzoek ook geen sekseverschil in frequentie van muziek luisteren in zijn algemeenheid. Hierop gebaseerd wordt er verwacht dat sekse ook in deze studie geen moderator zal zijn in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping.

Wat betreft muziekpreferentie geven vrouwen de voorkeur aan lichte muziek, zoals popmuziek en dance, en mannen aan harde muziek, zoals rock (Schwartz & Fouts, 2003). Of deze voorkeuren ook gelden wanneer zij muziek gebruiken bij coping, is niet bekend. Om deze reden is het interessant om dit in relatie tot elkaar te onderzoeken. Gebaseerd op het feit dat het individu vooral binding moet hebben met de muziek wil deze effectief zijn als copingstrategie (Labbé et al., 2007), wordt er verwacht dat de relatie tussen preferentie voor popmuziek en dance en coping sterker is voor vrouwen dan voor mannen. De relatie tussen preferentie voor rock en coping wordt sterker verwacht voor mannen. Over preferentie voor klassieke muziek en Afro-Amerikaanse muziek kan geen hypothese worden opgesteld door gebrek aan resultaten.

De rol van troost als mediator

Troost speelt een belangrijke rol bij coping doordat het zorgt voor vermindering van emotionele stress. Tegelijkertijd is muziek luisteren een van de meest voorkomende middelen om troost te ervaren (Hanser et al., 2015; Miranda & Claes, 2009; Saalikallio & Erkkilä, 2007). Door deze relaties tussen muziek luisteren en troost en troost en coping, zou het zo kunnen zijn dat het luisteren naar muziek als copingstrategie wordt gemedieerd door troost. In het onderzoek van Hanser en collega's (2015) wordt er een relatie gevonden tussen het luisteren naar popmuziek en troost ervaren en het luisteren naar klassieke muziek en troost ervaren. Op basis van deze resultaten wordt er ook in deze studie verwacht dat preferentie voor popmuziek en klassieke muziek gerelateerd is aan troost. Mogelijke relaties tussen de overige muziekstijlen in relatie tot troost zijn niet eerder onderzocht, evenmin de relatie tussen troost en coping. Er kan geen verwachting worden uitgesproken over troost als mediator.

Introverte persoonlijkheid

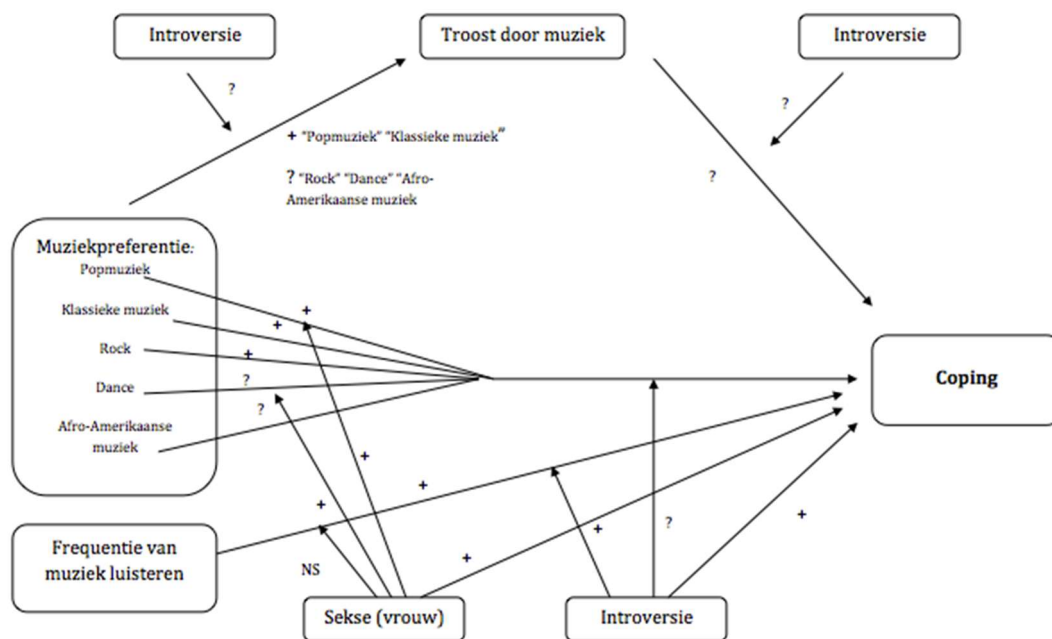
De mate waarin muziek wordt gebruikt bij coping hangt af van persoonlijkheid (Charmorro-Premuzic & Furnham, 2007). Een onderscheid dat hierin gemaakt kan worden is het verschil tussen introverte en niet-introverte adolescenten. Uit onderzoek van Charmorro-Premuzic en Furnham (2007) blijkt dat adolescenten die muziek gebruiken voor op emotie gefocuste coping een introverte persoonlijkheid hebben. Niet-introverte adolescenten zouden muziek vooral gebruiken voor cognitieve doeleinden. Hierop gebaseerd wordt er in deze studie verwacht dat introverte adolescenten muziek vaker gebruiken bij coping. Daarnaast is bekend dat introverte adolescenten gevoeliger zijn voor de effecten van muziek luisteren (Charmorro-Premuzic & Furnham, 2007; Juslin & Laukka, 2004; Ntoumanis et al., 2009). Dit resultaat geeft aanleiding om te verwachten dat de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping sterker is voor introverte adolescenten dan voor niet-introverte adolescenten. In deze studie wordt ook gekeken naar introversie als moderator in de relaties tussen muziekpreferentie en coping, muziekpreferentie en troost en troost en coping. Mogelijke interacties tussen persoonlijkheidskenmerken, troost en muziekpreferentie in relatie tot coping zijn nog nooit eerder onderzocht. Dit gedeelte van huidig onderzoek is exploratief.

Huidige studie

In de huidige studie staat de volgende vraag centraal: *“Wat is ten eerste de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping en ten tweede de relatie tussen muziekpreferentie en coping bij adolescenten, wordt de relatie tussen preferentie en coping gemedieerd door troost en wat is de rol van sekse en introversie in deze relaties?”*. In deze context wordt er op emotie gefocuste coping bedoeld. De hoofdvraag wordt beantwoord aan de hand van vijf deelvragen. De eerste vraag betreft de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping bij adolescenten. Verwacht wordt dat hoe hoger de frequentie van muziek luisteren, hoe meer muziek wordt gebruikt bij coping. De tweede vraag betreft de relatie tussen muziekpreferentie en coping bij adolescenten. Verwacht wordt dat preferentie voor popmuziek, klassieke muziek en rock gerelateerd is aan coping. Over preferentie voor Afro-Amerikaanse muziek en dance in relatie tot coping kunnen geen hypothesen worden opgesteld. Bij vraag drie wordt er gekeken of de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping en muziekpreferentie en coping verschilt naar sekse. Verwacht wordt dat vrouwen muziek vaker gebruiken bij coping dan mannen, maar dat sekse geen moderator is in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping. Wat betreft muziekpreferentie is de hypothese dat preferentie voor popmuziek en dance bij vrouwen sterker gerelateerd is aan coping en preferentie voor

rock bij mannen. Er kunnen geen hypothesen worden opgesteld voor sekse als moderator in de relatie tussen preferentie voor klassieke muziek en Afro-Amerikaanse muziek en coping. Bij vraag vier wordt er gekeken naar troost als mediator in de relatie tussen muziekpreferentie en coping. Er wordt verwacht dat preferentie voor popmuziek en klassieke muziek gerelateerd is aan troost. Over de andere muziekstijlen in relatie tot troost is niets bekend. Over de relatie tussen troost en coping kan eveneens geen verwachting worden uitgesproken, wat betekent dat er geen hypothese kan worden opgesteld over troost als mediator in de relatie tussen de verschillende muziekstijlen en coping. Dit gedeelte van het onderzoek is exploratief. Bij vraag vijf wordt er gekeken naar introversie als moderator in de verschillende relaties. Verwacht wordt dat introverte adolescenten muziek vaker gebruiken bij coping dan niet-introverte adolescenten. Daarnaast zou de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping sterker zijn voor introverte adolescenten. Over introversie als moderator in de relatie tussen muziekpreferentie en coping kan geen hypothese worden opgesteld. Over de rol van introversie in de door troost gemedieerde relatie tussen muziekpreferentie en coping kan eveneens geen hypothese worden opgesteld. Ook dit gedeelte van het onderzoek is exploratief. Het onderzoek is schematisch weergegeven in Figuur 1.

Gezien het feit dat meerdere relaties in deze studie vernieuwend zijn en hier geen of weinig resultaten over bekend zijn, zal deze studie een bijdrage leveren aan de huidige wetenschap. Volgens Compas en collega's (2001) is er ook behoefte aan meer onderzoek naar coping in de adolescentiefase. De verschillende muziekstijlen in relatie tot coping, de rol van troost en de rol van introversie maken deze studie innovatief. De combinatie van alle variabelen in één model is relatief nieuw. Kennis over dit model is ook relevant voor de maatschappij. Adolescenten kunnen er op basis van deze kennis voor kiezen om het luisteren naar muziek in te zetten bij coping, rekening houdend met de verschillende muziekstijlen en persoonlijkheid. Dit effectieve gebruik van muziek als copingstrategie resulteert in minder problemen bij adolescenten in de maatschappij.

Figuur 1. Onderzoeksmodel

Methode

Design en procedure

Voor de huidige studie is gebruik gemaakt van data van een internetpanel, het Qrius Switch-On project. Qrius is een marktonderzoeksbureau dat is gespecialiseerd in thema's als media, politiek, vrije tijd, opleiding en werk bij kinderen, jongeren en jongvolwassenen tot en met 29 jaar. In samenwerking met MTV Networks Benelux zijn op verschillende meetmomenten in totaal 2227 jongeren tussen 12 en 29 jaar gevraagd naar muziekpreferentie, gedrag, sociale en politieke houding. Ter beloning van deelname hebben de respondenten een kleine prijs ontvangen en afhankelijk van het aantal waves waaraan is deelgenomen hebben de respondenten een geldbedrag ontvangen. In deze studie werd enkel gebruik gemaakt van de data verkregen op het derde meetmoment (T3). De studie had een cross-sectioneel onderzoeksdesign.

Steekproef

In totaal hebben 1077 jongeren op T3 deelgenomen aan het Qrius Switch-On project. Voor de huidige studie zijn respondenten boven de 21 jaar verwijderd uit de steekproef, waarna 736 respondenten overbleven. Daarnaast zijn enkele respondenten uit de dataset verwijderd met een groot aantal missende waarden op relevante items of de verwachting dat de data niet naar

waarheid is ingevuld, gebaseerd op vrijwel dezelfde antwoorden op alle items. Omdat schatten van deze missende waarden niet mogelijk was en in vergelijking met de totale aantal respondenten tot en met 21 jaar dit een relatief klein aantal van 50 respondenten betrof, is er besloten deze respondenten geheel te verwijderen uit de dataset. Missende waarden op items over muziekpreferentie zijn wel geschat op basis van aangegeven preferentie voor de andere muziekgenres, waardoor verdere verwijdering van relevante data is voorkomen. Dit resulteerde in een uiteindelijk steekproef van 686 respondenten, met 153 mannen tussen de 13 en 21 jaar (gemiddelde leeftijd 18.68, SD 1.82) en 533 vrouwen (gemiddelde leeftijd 18.05, SD 1.81).

Meetinstrumenten

Frequentie van muziek luisteren. Frequentie van muziek luisteren is gemeten aan de hand van één item, namelijk “hoe lang luister je gemiddeld per dag naar muziek?”. Dit item was van ordinaal meetniveau, waarbij respondenten een keuze konden maken tussen waarden van 1 (*tot 30 minuten*) tot 8 (*meer dan acht uur*). Gezien dit aantal van acht categorieën werd frequentie van muziek luisteren in deze studie beschouwd als continue variabele.

Muziekpreferentie. Respondenten hebben voor 31 verschillende muziekgenres aangegeven hoe goed zij deze muziek vinden op een 5-punten Likertschaal met waarden van 1 (*helemaal niet goed*) tot 5 (*heel goed*). Voor deze studie werden negentien genres geselecteerd en onderverdeeld in de vijf hoofdstijlen van deze studie. Deze genres zijn geselecteerd op basis van bekendheid en toebehoren tot één van de vijf hoofdstijlen. In totaal zijn twaalf alternatieve, weinig voorkomende muziekgenres, die niet te rangschikken waren in een van de vijf hoofdstijlen, niet meegenomen in het onderzoek. Door middel van een factoranalyse (*principal axis factoring* met *oblimin* rotatie) is gekeken welke items laden op welke factor. Er is gekozen voor een *oblimin* rotatie omdat er in de Factor Correlation Matrix een correlatie was tussen sommige factoren van boven de .32. De resultaten van deze factoranalyse zijn weergegeven in Bijlage 1, Tabel 1. De muziekgenres Hard Rock, Heavy Metal, Rock, Punk, Alternative en Gothic betreffen de hoofdstijl Rock ($\alpha = .90$). Techno, Hardhouse, Trance, Electro, Dance en Eurohouse vormen gezamenlijk de hoofdstijl Dance ($\alpha = .88$). De derde hoofdstijl Afro-Amerikaanse Muziek bestaat uit vijf items, namelijk RenB, Hiphop, Soul en RenB, Jazz en Soul ($\alpha = .79$). Wat betreft de vierde factor, de hoofdstijl Popmuziek, is ervoor gekozen deze te laten bestaan uit één item, namelijk Top40. Dit genre staat grotendeels op zichzelf, zoals zichtbaar in de uitkomsten van de factoranalyse. Het genre

Klassieke Muziek laadt in deze factoranalyse op geen enkele factor hoog, waarna ervoor gekozen is een vijfde stijl toe te voegen, Klassieke Muziek.

Troost. Respondenten hebben aangegeven in hoeverre zij muziek gebruiken als troost en in hoeverre zij muziek gebruiken wanneer zij verdrietig zijn. Er is een factoranalyse uitgevoerd (principal axis factoring zonder rotatie) met vijf items. De Factor Matrix is weergegeven in Bijlage 1, Tabel 2. De items hebben een verklaarde variantie van 54,7% ($\alpha = .77$) en zijn ondergebracht in de schaal voor Troost. Een hoge score op deze schaal verwijst naar een hoge mate van gebruik van muziek als troostmiddel.

Coping. Dit construct is gemeten aan de hand van een combinatie van tien items betreffende het gebruik van muziek bij problemen of emotionele stress. Respondenten hebben in verschillende situaties aangegeven of en in welke mate zij muziek gebruiken. Deze tien items zijn na een factoranalyse (principal axis factoring zonder rotatie) samengevoegd onder de factor Coping en hebben een verklaarde variantie van 39,1% met een betrouwbaarheid van $\alpha = .82$. De resultaten van de factoranalyse zijn weergegeven in Bijlage 1, Tabel 3. Er is gebruik gemaakt van de gemiddelde scores op deze items. Hoe hoger de score, hoe meer muziek wordt gebruikt bij coping.

Introversie. Respondenten werd gevraagd naar sociaal gedrag door items als “ik vertel anderen niet wat er in mij omgaat” en “ik maak moeilijk contact met anderen”. Deze en nog drie items zijn na een factoranalyse (principal axis factoring zonder rotatie) gebruikt voor het construct Introversie. De Factor Matrix is weergegeven in Bijlage 1, Tabel 4. Deze items verklaren 53,8% variantie met een betrouwbaarheid van $\alpha = .78$. Hoe hoger de score, hoe introverter de adolescent.

Sekse. Het geslacht van respondenten is geïnventariseerd en meegenomen in de huidige studie. Het betreft een dichotome variabele (1 = man, 2 = vrouw).

Analyses

Om de relaties tussen frequentie van muziek luisteren en coping en muziekpreferentie en coping te toetsen, is een hiërarchische multiële regressieanalyse uitgevoerd met coping als afhankelijke variabele. In het eerste model is gekeken naar sekse als predictor. Vervolgens is frequentie van muziek luisteren in het tweede model toegevoegd en muziekpreferenties in het derde model. In model 4 is introversie toegevoegd. Model 5 bestaat uit de interacties met sekse en introversie. Process is gebruikt voor het toetsen van de door introversie gemodereerde mediatie van troost. Er is gebruik gemaakt van model 58, met coping als afhankelijke variabele, troost als mediator M en introversie als moderator W .

Voorafgaand aan de analyses zijn de voorwaarden voor regressie getoetst. Er is niet voldaan aan de voorwaarde van lineariteit. Om de analyses alsnog uit te kunnen voeren en betrouwbare resultaten te verkrijgen, is er bootstrap toegepast. Daarnaast is er rekening gehouden met uitbijters. Uitbijters op de afhankelijke variabele zijn gevonden met de *standardized residuals* methode, waarbij drie uitbijters zijn gedetecteerd met een score lager dan -3. De uitbijters op de onafhankelijke variabelen zijn gevonden via de *mahalanobis* methode, waarbij twee uitschieters zijn gedetecteerd met een score hoger dan de maximale score van 22.46. De analyses zijn zowel met als zonder de uitschieters uitgevoerd, om vervolgens aan de hand van de standaardfout te beoordelen wat de invloed is van de betreffende uitbijter. Bij alle uitbijters zijn er geen of minimale veranderingen in standaardfout gevonden, waarna geconcludeerd is dat de uitbijters geen negatieve invloed hebben op de resultaten.

Resultaten

Beschrijvende statistieken

In Tabel 5 staan de beschrijvende statistieken weergegeven met betrekking tot frequentie van muziek luisteren, muziekpreferentie, troost, introversie en coping, uitgesplitst naar sekse.

Tabel 5.

Beschrijvende statistieken van frequentie van muziek luisteren, muziekpreferentie, troost, introversie en coping.

	Sekse			
	Man		Vrouw	
Variabele	M	(SD)	M	(SD)
Frequentie van muziek luisteren	4.86*	(1.92)	4.06*	(1.96)
Rock	2.69	(1.09)	2.76	(1.05)
Dance	3.00*	(1.00)	2.46*	(0.92)
Afro-Amerikaanse muziek	3.01*	(1.02)	3.35*	(0.87)
Popmuziek	3.67*	(1.16)	3.96*	(0.94)
Klassieke muziek	2.37	(1.16)	2.58	(1.20)
Troost	2.53*	(0.73)	3.79*	(0.67)
Introversie	2.46*	(0.86)	2.71*	(0.80)
Coping	3.64*	(0.61)	3.78*	(0.58)
N	153		533	

Noot. * is een significant verschil in gemiddelden tussen mannen en vrouwen ($p < .05$).

MUZIEKPREFERENTIE, TROOST EN COPING BIJ ADOLESCENTEN

Met behulp van een onafhankelijke t-toets is gekeken of de verschillen in gemiddelden tussen mannen en vrouwen op de variabelen significant zijn. De resultaten laten zien dat mannen gemiddeld vaker naar muziek luisteren dan vrouwen, $t(685) = 4.43, p < .00$. Mannen geven een hogere voorkeur aan dance, $t(685) = 6.25, p < .00$, terwijl vrouwen een hogere voorkeur aangeven voor Afro-Amerikaanse muziek, $t(685) = -3.70, p < .00$, en popmuziek, $t(685) = -2.83, p < .00$. Wat betreft troost ervaren vrouwen meer troost door muziek, $t(685) = -4.05, p < .00$ en scoren vrouwen hoger op introversie dan mannen, $t(685) = -3.32, p < .00$. Vrouwen gebruiken muziek ook vaker als copingstrategie, $t(685) = -2.63, p < .01$.

Pearson correlaties zijn weergegeven in Tabel 6. Er zijn significante correlaties gevonden voor frequentie van muziek luisteren, rock, troost en introversie in relatie tot coping. Een hoge waarde op deze variabelen hangt samen met een hoge mate van coping.

Tabel 6.

Pearson correlaties tussen frequentie van muziek luisteren, muziekpreferentie, troost, introversie en coping

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Frequentie van muziek luisteren	-								
2. Rock	.19**	-							
3. Dance	.05	-.04	-						
4. Afro-Amerikaanse muziek	.04	-.07	-.05	-					
5. Popmuziek	-.12**	-.30**	.23**	.19**	-				
6. Klassieke muziek	-.07	.29**	-.01	.28**	-.14**	-			
7. Troost	.16**	.19**	-.05	.13**	.05	.07	-		
8. Introversie	.03	.21**	-.15**	-.05	-.10**	.09*	.26**	-	
9. Coping	.26**	.20**	.00	.07	.01	.03	.81**	.23**	-
N	686	686	686	686	686	686	686	686	686

Noot. * is een significante correlatie met $p < .05$, ** is een significante correlatie met $p < .01$

In Tabel 7 zijn de resultaten van de hiërarchische multiële regressieanalyse weergegeven. In model 1 is de controlevariabele sekse als voorspeller ingevoegd, welke gerelateerd is aan coping ($B = .14, p < .01$). Vrouwen gebruiken muziek vaker als copingstrategie dan mannen. Frequentie van muziek luisteren is toegevoegd in model 2 en blijkt een positieve voorspeller van coping ($B = .09, p < .00$). In model 3 zijn de vijf muziekpreferenties toegevoegd als voorspellers, waarbij naast sekse en frequentie van muziek luisteren enkel preferentie voor rock een voorspeller is van coping ($B = .10, p < .00$). Introversie is toegevoegd in model 4 en dit persoonlijkheidskenmerk verklaart extra variantie

($B = .14, p < .00$). Hoe hoger de score op introversie, hoe meer muziek wordt gebruikt bij coping. In dit laatste model blijven sekse, frequentie van muziek luisteren en preferentie voor rock significante voorspellers. Model 4 heeft een verklaarde variantie van 15,6%. In model 5 zijn de interactie-effecten van sekse en introversie met frequentie van muziek luisteren en muziekpreferentie toegevoegd. Deze interactie-effecten zijn geen van allen significant, wat betekent dat sekse en introversie geen moderatoren zijn in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping en muziekpreferentie en coping.

Voor het toetsen van mediatie van troost en moderatie van introversie in de relatie tussen muziekpreferentie en coping, is gebruik gemaakt van Process model 58. Troost is geen mediator gebleken in de relatie tussen preferentie voor rock en coping, enkel de relatie tussen troost en coping is significant ($B = .65, p < .00$). Wat betreft de overige muziekstijlen in relatie tot coping kon geen mediatie plaatsvinden door gebrek aan de directe relatie. De resultaten betreffende introversie als moderator zijn weergegeven in Tabel 8. Uit de resultaten blijkt dat introversie geen moderator is in de relatie tussen troost en coping. Het interactie-effect is niet significant.

MUZIEKPREFERENTIE, TROOST EN COPING BIJ ADOLESCENTEN

Tabel 7.

Hiërarchische multiële regressieanalyse (met bootstrap) met frequentie van muziek luisteren en muziekpreferentie als voorspellers van coping en sekse en introversie als moderatoren.

	Model 1			Model 2			Model 3			Model 4			Model 5		
	B	(SE)	95% CI	B	(SE)	95% CI	B	(SE)	95% CI	B	(SE)	95% CI	B	(SE)	95% CI
Sekse	.14*	(.05)	[.03, .24]	.21*	(.05)	[.10, .31]	.18*	(.05)	[.06, .28]	.15*	(.05)	[.04, .25]	.15	(.08)	[-.02, .30]
Frequentie muziek luisteren				.09*	(.01)	[.06, .11]	.08*	(.01)	[.05, .10]	.08*	(.01)	[.05, .10]	.13*	(.06)	[.01, .24]
Afro-Amerikaanse muziek							.03	(.03)	[-.02, .03]	.04	(.03)	[-.01, .09]	.07	(.09)	[-.12, .25]
Klassieke muziek							-.01	(.02)	[-.05, .03]	-.01	(.02)	[-.05, .03]	.02	(.09)	[-.16, .20]
Rock							.10*	(.02)	[.05, .15]	.08*	(.02)	[.03, .13]	.10	(.11)	[-.12, .30]
Dance							.01	(.02)	[-.04, .05]	.02	(.02)	[-.03, .07]	.01	(.11)	[-.21, .23]
Popmuziek							.04	(.03)	[-.01, .09]	.04	(.03)	[-.01, .09]	.15	(.11)	[-.07, .37]
Introversie										.14*	(.03)	[.09, .20]	.15*	(.04)	[.07, .23]
Frequentie*sekse													-.03	(.03)	[-.09, .03]
Afro-Amerikaanse muziek*sekse													-.02	(.05)	[-.12, .09]
Klassieke muziek*sekse													-.01	(.05)	[-.12, .08]
Rock*sekse													-.09	(.06)	[-.12, .11]
Dance*sekse													.00	(.06)	[-.12, .13]
Popmuziek*sekse													-.06	(.06)	[-.19, .06]
Afro-Amerikaanse muziek*introversie													.01	(.03)	[-.06, .08]
Klassieke muziek*introversie													.01	(.03)	[-.04, .06]
Rock*introversie													.04	(.03)	[-.02, .10]
Dance*introversie													-.02	(.03)	[-.08, .03]
Popmuziek*introversie													.01	(.03)	[-.05, .08]
R ²			.01			.09			.12			.16			.16
F Change			6.92*			60.52*			4.42*			29.46*			.48

Noot. CI = confidence interval; * is een significante relatie ($p < .05$)

MUZIEKPREFERENTIE, TROOST EN COPING BIJ ADOLESCENTEN

Tabel 8.

Process gemodereerde mediatie (model 58): moderatie van introversie

	coeff	SE	95% CI
<i>Y = troost</i>			
Afro-Amerikaanse muziek*introversie	-.03	.03	[-.09, .04]
Klassieke muziek*introversie	.00	.03	[-.05, .05]
Rock*introversie	.02	.03	[-.04, .07]
Dance*introversie	-.00	.03	[-.06, .06]
Popmuziek*introversie	-.04	.03	[-.10, .02]
<i>Y = coping</i>			
Afro-Amerikaanse muziek	-.02	.01	[-.05, .01]
Klassieke muziek	-.01	.01	[-.04, .01]
Rock	.03*	.01	[.00, .05]
Dance	.03	.01	[.00, .05]
Popmuziek	-.02	.01	[-.04, .01]
<i>Y = coping</i>			
Troost*introversie	.00	.02	[-.04, .04]
Troost*introversie	.01	.02	[-.03, .06]
Troost*introversie	.01	.02	[-.03, .06]
Troost*introversie	.01	.02	[-.03, .06]
Troost*introversie	.01	.02	[-.03, .06]

Noot. CI = confidence interval; Y is de afhankelijke variabele in Process; * is een significante relatie ($p < .05$)

Discussie

Het eerste doel van de huidige studie betrof het onderzoeken van de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping bij adolescenten. Uit de resultaten van de hiërarchische multiële regressieanalyse is gebleken dat er een positieve relatie bestaat tussen frequentie van muziek luisteren en coping. Het tweede doel betrof het onderzoeken van de relatie tussen muziekpreferentie en coping bij adolescenten. Er is een positieve relatie gevonden tussen preferentie voor rock en coping. Het derde doel van deze studie betrof het in kaart brengen van troost als mediator. Troost is geen mediator gebleken in de relatie tussen preferentie voor rock en coping. Het laatste doel van deze studie betrof het in kaart brengen van de modererende rol van sekse en introversie. Vrouwen gebruiken muziek vaker bij coping en hetzelfde resultaat werd gevonden voor introverte adolescenten, maar sekse en introversie zijn geen moderatoren in de verschillende relaties.

Frequentie van muziek luisteren en coping

De eerste hypothese betrof de verwachting dat er een positieve relatie zou bestaan tussen frequentie van muziek luisteren en coping. Deze hypothese is bevestigd door de resultaten van de huidige studie. Dit komt overeen met het resultaat van het onderzoek van Ter Bogt en collega's (2010). In dit onderzoek werden drie groepen adolescenten, onderverdeeld op basis van betrokkenheid bij muziek, met elkaar vergeleken. Uit de resultaten van dit onderzoek bleek dat de groep met de hoogste betrokkenheid bij muziek ook de meeste tijd naar muziek luistert en muziek gebruikt voor verschillende doeleinden. Deze groep was het meest positief over gebruik van muziek bij coping (Ter Bogt et al., 2010). Er kan nu met nog meer zekerheid worden gesteld dat wanneer muziek een belangrijke rol speelt in het leven van de adolescent en deze met hoge regelmaat naar muziek luistert, muziek ook wordt gebruikt bij problemen of stress.

Muziekpreferentie en coping

De tweede hypothese betrof de verwachting dat preferentie voor popmuziek, klassieke muziek en rock positief gerelateerd is aan coping. Uit de resultaten van de huidige studie komt naar voren dat enkel een preferentie voor rock gerelateerd is aan coping. Dit betekent dat liefhebbers van rock meer gebruik maken van muziek als copingstrategie dan niet-liefhebbers van rock. Dit resultaat is consistent met de bevindingen van Arnett (1991), die een positieve relatie vond tussen het luisteren naar heavy metal en coping, maar spreekt de resultaten van andere onderzoeken over popmuziek en klassieke muziek tegen. Volgens Schäfer en

Sedlmeier (2009) is er een verband tussen de mate van preferentie voor een muziekstijl en het gebruik van muziek bij coping. Deze relatie zou afhangen van het effect dat het luisteren naar een bepaalde muziekstijl heeft op de adolescent. Liefhebbers van rock houden van deze muziekstijl omdat het hun identiteit en waarden uitdrukt. Luisteren naar deze muziekstijl zou hierom een belangrijke rol kunnen spelen bij de ontwikkelingsuitdagingen in de adolescentiefase (North & Hargreaves, 1999). De overige muziekstijlen zouden kunnen verschillen in de effecten die het luisteren teweeg brengt en zouden daarom minder bruikbaar zijn als copingstrategie.

Sekse als moderator

De derde hypothese betrof de verwachting dat vrouwen muziek vaker gebruiken bij coping dan mannen. Deze hypothese is bevestigd. De Boise (2016) vond ditzelfde sekseverschil in het gebruik van muziek bij coping en toont evenzeer hogere scores voor vrouwen. De vierde hypothese betrof de verwachting dat sekse geen moderator is in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping. Ook deze hypothese is bevestigd. Consistent met onderzoek van Charmorro-Premuzic en Furnham (2007) zijn er geen sekseverschillen gevonden in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping. De vijfde hypothese betrof de verwachting dat de relatie tussen preferentie voor rock en coping sterker zou zijn voor mannen dan voor vrouwen. In de huidige studie is geen sekseverschil gevonden in deze relatie. Dit betekent dat de relatie tussen preferentie voor rock en coping niet verschillend is voor mannen en vrouwen, ondanks dat rock vooral populair is onder mannen (Schwartz & Fouts, 2003). Gekeken naar het eerdergenoemde feit dat het luisteren naar rock zorgt voor herkenning van identiteit en waarden (Schäfer & Sedlmeier, 2009), is het aannemelijk dat vrouwen hier net zoveel als mannen naar op zoek zijn wanneer zij muziek gebruiken bij coping. Er zou dan ook geen verschil zitten in de preferentie voor rock tussen mannen en vrouwen wanneer muziek wordt gebruikt bij coping.

Troost als mediator

De zesde hypothese van deze studie betrof de verwachting dat preferentie voor popmuziek en klassieke muziek positief gerelateerd is aan troost. Uit de resultaten van de Process-analyse is gebleken dat geen enkele muziekstijl gerelateerd is aan troost, wat betekent dat de hypothese niet is bevestigd. Een verklaring voor het feit dat het onderzoek van Hanser en collega's (2015) wel een relatie vond tussen preferentie voor popmuziek en klassieke muziek en troost, kan te maken hebben met het verschil in onderzoeksmethoden. Het onderzoek van Hanser en

collega's (2015) is uitgevoerd onder respondenten tussen de 18 en 61 jaar. Huidig onderzoek heeft een niet-vergelijkbare doelgroep van 13 tot 21 jaar. Het is aannemelijk dat preferentie voor popmuziek en klassieke muziek bij adolescenten niet gerelateerd is aan troost, maar bij volwassenen wel.

Het resultaat van geen enkele muziekpreferentie gerelateerd aan troost is opvallend, omdat er wel een significante correlatie werd gevonden tussen rock en Afro-Amerikaanse muziek en troost. Aannemelijk is dat de invloed van deze preferentie voor rock en Afro-Amerikaanse muziek zodanig klein is, dat er geen significante relatie werd gevonden in de analyse. Mediatie kon in deze studie alleen plaatsvinden in de significante relatie tussen preferentie voor rock en coping. Deze mediatie werd niet gevonden. Enkel de relatie tussen troost en coping bleek significant. Dit betekent dat troost volgens deze studie geen voorwaarde is voor het luisteren naar rock als effectieve copingstrategie.

Introversie als moderator

De zevende hypothese betrof de verwachting dat introverte adolescenten muziek vaker gebruiken bij coping dan niet-introverte adolescenten. Deze hypothese is bevestigd door het resultaat dat introversie een significante voorspeller is van coping. De achtste hypothese betrof de verwachting dat de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping sterker is voor introverte adolescenten dan voor niet-introverte adolescenten. Tegen de verwachting in laten de resultaten van de huidige studie zien dat introversie geen moderator is in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping, evenals in de relatie tussen muziekpreferentie en coping. Deze bevindingen suggereren dat muziek luisteren voor iedere adolescent even sterk gerelateerd is aan coping, onafhankelijk van aanwezigheid van het persoonlijkheidskenmerk introversie, maar dat introverte adolescenten muziek vaker inzetten bij coping dan niet-introverte adolescenten. Een verklaring voor het onverwachte resultaat dat introversie geen moderator is in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping, zou te maken kunnen hebben met de operationalisering van de constructen. De schaal voor introversie en de schaal voor coping zijn in de huidige studie handmatig samengesteld op basis van items uit de Qrius vragenlijst. Andere onderzoeken gebruiken hiervoor andere maten, wat verschillen in resultaten tot gevolg kan hebben. Als laatste is er gekeken naar gemodereerde mediatie van introversie. De resultaten van de huidige studie laten zien dat introversie geen moderator is in de relatie tussen troost en coping. De relatie tussen preferentie voor rock en troost bleek niet significant, waardoor er ook geen sprake is van moderatie van introversie in deze relatie.

Invloed op theoretische inzichten

Een deel van de resultaten van de huidige studie sluit aan bij eerdere onderzoeken en theorieën over coping. Bevestigd is dat het luisteren naar muziek een effectieve copingstrategie is en dat vrouwen en introverte adolescenten muziek vaker gebruiken bij coping dan mannen en niet-introverte adolescenten. Toch sluit een groter deel van de resultaten van de huidige studie niet aan bij eerdere onderzoeken en inzichten. Volgens de bestaande theorie zou troost een belangrijke rol spelen bij muziek luisteren als copingstrategie. Ook de resultaten van de onderzoeken van Saarikallio en Erkkilä (2007) en Hanser en collega (2015) doen dit vermoeden. Op basis van het resultaat van de huidige studie dat troost geen mediator is, zou de theorie moeten worden aangepast: de werking van muziek luisteren als copingstrategie is niet afhankelijk van het ervaren van troost. Het ervaren van troost lijkt een op zichzelf staande copingstrategie te zijn door de significante relatie tussen troost en coping. Wat betreft de overtuiging dat er een binding moet zijn met de muziek wil het luisteren hiernaar effectief zijn, suggereren de resultaten van deze studie dat muziekpreferentie niet van belang is bij het luisteren naar muziek als copingstrategie. Aannemelijker is dat de effecten die worden veroorzaakt door het luisteren naar een muziekstijl van groter belang zijn bij de keuze voor het luisteren naar een bepaalde muziekstijl als copingstrategie.

Beperkingen

De huidige studie kent enkele beperkingen. In de eerste plaats heeft deze studie een cross-sectioneel onderzoeksdesign. Om deze reden kan er niet gesproken worden van effecten, maar enkel van verbanden en relaties. Echter was het uitvoeren van een cross-sectioneel onderzoek de beste methode, gekeken naar de complexiteit van het onderzoeksmodel en het exploratieve karakter van de studie. Door het huidige onderzoek is er eerste basiskennis verschaft over verbanden tussen variabelen. Deze uiteenzetting van verbanden biedt een opzet voor longitudinaal vervolgonderzoek en geeft een indicatie van de mogelijke mechanismen.

Een tweede beperking betreft de ongelijke verdeling tussen mannen en vrouwen in de steekproef. Er is gebruik gemaakt van data verkregen op T3 van het Qrius onderzoek. Voor dit meetmoment zijn relatief veel mannen uitgevallen, waardoor de steekproef voor 78% bestond uit vrouwen. Het is aannemelijk dat de mannen die zijn overgebleven en hebben deelgenomen aan het derde meetmoment verschillen van de uitvallers in karaktereigenschappen. Dit kan tot vertekening van de resultaten hebben geleid. Naast

beperkingen heeft de huidige studie ook sterke kanten. Eén daarvan is de wetenschappelijke en maatschappelijke bijdrage van de resultaten over het proces van coping bij adolescenten. Meerdere onderdelen van de huidige studie waren exploratief. Deze studie heeft dergelijke verbanden uiteengezet, waarmee kennis over de relaties is verschaft en het perspectief op coping is verbreed. Daarnaast is er gebruik gemaakt van de betrouwbare dataset Qrius, bestaande uit een relatief grote steekproef. De psychometrische kwaliteit van de schalen was goed.

Conclusie en aanbevelingen

Deze studie toont aan dat frequentie van muziek luisteren, preferentie voor rock en coping aan elkaar gerelateerd zijn. Daarnaast zijn sekse en introversie onafhankelijk van elkaar voorspellers van coping, maar dienen zij niet als moderatoren. Troost is geen mediator in de relatie tussen preferentie voor rock en coping, wat betekent dat troost geen voorwaarde is voor het luisteren naar rock als effectieve copingstrategie. De huidige studie zou herhaald moeten worden met een longitudinaal onderzoeksdesign. Verschillende relaties zijn in deze studie voor het eerst onderzocht. Mogelijk is dat relaties niet zijn gevonden in de huidige cross-sectionele studie, maar deze in longitudinaal onderzoek wel worden gevonden. Dit zou het geval kunnen zijn bij de relaties tussen muziekpreferentie en coping en betreffende troost als mediator. De relaties tussen preferentie voor rock en troost en Afro-Amerikaanse muziek en troost bleken verrassend genoeg niet significant in de Process-analyse van deze studie, maar zouden mogelijk wel gevonden kunnen worden in een longitudinale studie en daarmee zorgen voor een mediatie-effect. Daarnaast zou vervolgonderzoek uitgebreid kunnen worden met troost tevens als mediator in de relatie tussen frequentie van muziek luisteren en coping.

Een tweede aanbeveling betreft het besteden van meer aandacht aan de verschillende muziekstijlen in relatie tot coping. Omdat eerder onderzoek zich voornamelijk heeft gericht op vrolijke en droevige muziek, is er een gebrek aan wetenschappelijke kennis over de verschillende muziekstijlen in relatie tot coping. De huidige studie laat op dit gebied wel degelijk interessante resultaten zien die verder onderzocht dienen te worden. Het resultaat dat enkel preferentie voor rock gerelateerd is aan coping vraagt om uitwerking van factoren die deze relatie doen veroorzaken en daarmee een verklaring kunnen zijn voor de niet-gevonden relaties tussen de overige muziekstijlen en coping. Hier kunnen op basis van deze studie geen uitspraken over worden gedaan.

Op basis van de resultaten van de huidige studie kunnen er in de praktijk interventies ontwikkeld worden waarbij het luisteren naar muziek wordt ingezet bij behandeling op

MUZIEKPREFERENTIE, TROOST EN COPING BIJ ADOLESCENTEN

verschillende gebieden. Daarnaast hebben adolescenten baat bij de resultaten van het onderzoek nu deze resultaten bevestigen dat muziek luisteren kan helpen bij coping. Adolescenten kunnen het luisteren naar muziek inzetten bij problemen of stress, wat hen helpt hiermee om te gaan.

Referentielijst

- Aigen, K. (2013). Social interaction in jazz: implications for music therapy. *Nordic Journal of Music Therapy*, 22(3), 180-209. doi:10.1080/08098131.2012.736878
- Arnett, J. (1991). Adolescents and heavy metal music: From the mouths of metalheads. *Youth and Society*, 23(1), 76-98. Verkregen via <http://search.proquest.com.proxy.library.uu.nl/docview/1295950187?accountid=14772>
- Charmorro-Premuzic, T., & Furnham, A. (2007). Personality and music: Can traits explain how people use music in everyday life? *British Journal of Psychology*, 98(2), 175-185. doi:10.1348/000712606X111177
- Compas, B. E., Connor-Smith, J. K., Saltzman, H., Thomsen, A. H., & Wadsworth, M. E. (2001). Coping with stress during childhood and adolescence: Problems, progress, and potential in theory and research. *Psychological Bulletin*, 127(1), 87-127. doi:10.1037/0033-2909.127.1.87
- De Boise, S. (2016). Contesting 'sex' and 'gender' difference in emotions through music use in the UK. *Journal of Gender Studies*, 25(1), 66-84. doi:10.1080/09589236.2014.894475
- Folkman, S., Lazarus, R. S., Dunkel-Schetter, C., DeLongis, A., & Gruen, R. J. (1986). Dynamics of a stressful encounter: Cognitive appraisal, coping, and encounter outcomes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50(5), 992-1003. doi:10.1037/0022-3514.50.5.992
- Hanser, W. E., Ter Bogt, T. F. M., Van den Tol, A. J. M., Mark, R. E., & Vingerhoets, A. J. J. M. (2015). Consolation through music: A survey study. *Musicae Scientiae*, 20(1), 122-137. doi:10.1177/1029864915620264
- Juslin, P. N., & Laukka, P. (2004). Expression, perception, and induction of musical emotions: A review and a questionnaire study of everyday listening. *Journal of New Music Research*, 33(3), 217-238. doi:10.1080/0929821042000317813
- Labbé, E., Schmidt, N., Babin, J., & Pharr, M. (2007). Coping with stress: The effectiveness of different types of music. *Applied Psychophysiology and Biofeedback*, 32(3), 163-168. doi:10.1007/s10484-007-9043-9
- Miranda, D., & Claes, M. (2009). Music listening, coping, peer affiliation and depression in adolescence. *Psychology of Music*, 37(2), 215-233. doi:10.1177/0305735608097245
- North, A. C., & Hargreaves, D. J. (1999). Music and Adolescent Identity. *Music Education Research*, 1(1), 75-92. doi:10.1080/1461380990010107

- Ntoumanis, N., Edmunds, J., & Duda, J. L. (2009). Understanding the coping process from a self-determination theory perspective. *British Journal of Health Psychology, 14*(2), 249-260. doi:10.1348/135910708X349352
- Roisman, G. I., Masten, A. S., Coatsworth, J. D., & Tellegen, A. (2004). Salient and emergent developmental tasks in the transition to adulthood. *Child Development, 75*(1), 123-133. doi:10.1111/j.1467-8624.2004.00658.x
- Saarikallio, S. & Erkkilä, J. (2007). The role of music in adolescents' mood regulation. *Psychology of Music, 35*(1), 88-109. doi:10.1177/0305735607068889
- Schäfer, T., & Sedlmeier, P. (2009). From the functions of music to music preferences. *Psychology of Music, 37*(3), 279-300. doi:10.1177/0305735608097247
- Schwartz, K. D., & Fouts, G. T. (2003). Music preferences, personality style, and developmental issues of adolescents. *Journal of Youth and Adolescence, 32*(3), 205-213. doi:10.1023/A:1022547520656
- Ter Bogt, T. F. M., Mulder, J., Raaijmakers, Q. A. W., & Gabhainn, S. N. (2010). Moved by music: A typology of music listeners. *Psychology of Music, 39*(2), 147-163. doi:10.1177/0305735610370223
- Van den Tol, A. J. M., Edwards, J., & Heflick, N. A. (2016). Sad music as a means for acceptance-based coping. *Musicae Scientiae, 20*(1), 68-83. doi:10.1177/1029864915627844
- Van der Zwaag, M. D., Westerink, J. H. D. M., & Van den Broek, E. L. (2011). Emotional and psychophysiological responses to tempo, mode, and percussiveness. *Musicae Scientiae, 15*(2), 25--269. doi:10.1177/1029864911403364
- Zillman, D. (1988). Mood management through communication choices. *The American Behavioral Scientist, 31*(3), 327-340. Verkregen via <http://search.proquest.com.proxy.library.uu.nl/docview/1306757038?accountid=14772>

MUZIEKPREFERENTIE, TROOST EN COPING BIJ ADOLESCENTEN